

INFORMACJA

NA TEMAT SKALI ZAGROŻENIA PRZESTĘPCZOŚCIĄ KRYMINALNĄ PRZECIWKO ZABYTKOM W POLSCE W LATACH 2005 – 2006

Opracowano na podstawie materiałów Biura Kryminalnego KGP

1 Ogólne zagrożenie przestępczością w latach 2005 – 2006

Rok 2006 w porównaniu z 2005 r. przyniósł ogólny spadek przestępczości, w tym kryminalnej, niemal we wszystkich kategoriach – łącznie odnotowano 1 287 918 przestępstw, w 2005 r. – 1 379 962. Ogólna liczba przestępstw zmniejszyła się zatem o ponad 90 tysięcy w stosunku do roku 2005, czyli o prawie 7 punktów procentowych (pkt. proc.). Oznacza to jednocześnie, że w 2006 r. dziennie dokonywano średnio o 252 przestępstwa mniej. Wykrywalność sprawców przestępstw wzrosła w porównywanym okresie z 58,6% do 62,4 %, tj. o 3,8 pkt. proc. więcej niż w roku poprzednim.

Zagrożenie przestępczością kryminalną w świetle statystyk policyjnych również zmalało. Odnotowano spadek liczby tych przestępstw o 10,7 pkt. proc. w stosunku

do 2005 r. I tak w 2006 r. stwierdzono 893 389 przestępstw, natomiast w 2005 r. liczba ta przekraczała milion, a dokładnie 1 000 096 przestępstw. Wykrywalność wzrosła do 47,5%, czyli o 3,3 pkt. proc. więcej w stosunku do wskaźnika wykrywalności w 2005 r.

W kategorii przestępstw przeciwko mieniu, jak w wielu innych kategoriach, zauważa się spadek liczby tych przestępstw, a jednocześnie wzrost wskaźnika wykrywalności sprawców:

■ kradzież cudzej rzeczy – spadek ogólnej liczby przestępstw z 324 144 w 2005 r. do 280 709 przestępstw w 2006 r., wzrost wykrywalności z 20,7% do 21,8% (tj. o 1,1 pkt. proc.),

■ kradzież z włamaniem – spadek ogólnej liczby przestępstw z 221 020 w 2005 r. do 173 762 przestępstw w 2006 r., wzrost wykrywalności z 22,4% do 24,9% (tj. o 2,5 pkt. proc.).

Oznacza to, że w ubiegłym roku liczba przestępstw zmalała o 407, czyli zmniejszyła się o 18,1 pkt. proc. w stosunku do 2005 r. Z podanych wyżej 1840 przestępstw w 2006 r. (2 247 w 2005 r.):

■ 526 przestępstw dotyczyło dzieł sztuki plastycznej, rzemiosła artystycznego, pamiątek historycznych, numizmatów (2005 r. – 674 przestępstwa);

■ 1314 dotyczyło wytworów techniki, materiałów bibliotecznych, instrumentów muzycznych, wytworów sztuki ludowej, rękodziela (2005 r. – 1573).

Ponadto odnotowano 219 przestępstw (2005 r. – 225), w wyniku których nastąpiła utrata przedmiotów kultury religijnej, nie stanowiących, w myśl definicji, zabytku.

W 2006 r. podobnie jak w roku poprzednim największe zagrożenie przestępstwami przeciwko zabytkom odnotowano na terenie województwa łódzkiego 449 przestępstw (2005 r. – 641), pomorskiego 265 (301), śląskiego – 183 (231), mazowieckiego 150 (210), w tym na terenie podległym Komendzie Stołecznej Policji – 113 (146), dolnośląskiego – 161 (169).

Obiektami najbardziej zagrożonymi tego typu przestępczością w roku 2006 były: domy i mieszkania prywatnych kolekcjonerów – 296 przestępstw (2005 r. – 399), kościoły, kaplice – 45 (47), muzea i galerie – 32 (37), cmentarze – 18 (19), inne obiekty, m.in. plebanie, domy parafialne, parki, dworki, biblioteki, antykwariaty, pracownie artystyczne, kapliczki – 1449 przestępstw (1745).

Ponadto w 2006 r. stwierdzono 118 przestępstw ściganych z art. 108 i 109 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (121 w 2005 r.). Największe zagrożenie odnotowano na terenie m.st. Warszawy – 23 przestępstwa (13), woj. dolnośląskiego –

2 Ogólne zagrożenie zabytków przestępstwami kryminalnymi

Analizując dane liczbowe wymienione w pierwszej części niniejszego opracowania, zasadnym i jak najbardziej prawidłowym jest przewidywanie spadku przestępczości również w odniesieniu do zabytków. I tak w istocie jest.

W 2006 r. stwierdzono 1840 przestępstw (2005 r. – 2 247), w których przedmiotem zamachu były zabytki ruchome.

Sprzed portyku pałacu w Bałtowie skradziono dwie rzeźby przedstawiające lwy

Skradziony w 1999 r. z D. A. DESSA UNICUM w Warszawie obraz Juliusza Kossaka *Portret Andrzeja Korwin-Piotrowskiego*. Odzyskany w październiku 2006 r. przez funkcjonariuszy CBS KGP

16 przestępstw (22) i województwa śląskiego 13 (15). Ogółem w 2006 r. wykryto 91 (96 w 2005 r.), w tym ustalono 87 podejrzanych (108).

Jak wyżej wspomniano, poza przestępstwami przeciwko zabytkom, w 2006 r. odnotowano również 219 (2005 r. – 225) przestępstw związanych z utratą przedmiotów kultu religijnego, nie będących zabytkiem. Największe zagrożenie tymi przestępstwami odnotowano na terenie województwa śląskiego – 51 przestępstw (2005 r. – 28), łódzkiego – 20 (18), m.st. Warszawy – 19 (14) i podlaskiego – 18 (6).

W tym miejscu należy zauważyć, że o ile w przypadku przestępstw przeciwko zabytkom województwa o największym zagrożeniu pozostają raczej niezmiennie, to w przypadku przestępstw przeciwko obiektom kultu religijnego zagrożenie na terenie poszczególnych województw ulega częstym zmianom. W 2005 r. największe zagrożenie obejmowało (poza ww. woj. śląskim) województwa: opolskie, pomorskie i wielkopolskie.

3 Obiekty zagrożone przestępczością przeciwko zabytkom

3.1. Obiekty sakralne

Zagrożenie przestępstwami wymierzonymi w zabytki od dłuższego już czasu dotyczy w znacznej mierze dwóch rodza-

jów obiektów: sakralnych i mieszkań prywatnych. Choć systemy zabezpieczeń tam stosowane, jak i rosnąca świadomość właścicieli i administratorów stają się coraz bardziej efektywne i powszechne, to jednak wciąż mamy do czynienia z kradzieżami zabytków z tych kategorii. Osobny problem stanowią zabytkowe kościoły drewniane, gdzie zainstalowanie systemów przeciwpożarowych i przeciwkradzieżowych stanowi często nie lada wyzwanie. Znane są przypadki podpażeń takich obiektów po dokonaniu kradzieży w celu zatarcia śladów. Giną bezpowrotnie wszystkie zabytki zgromadzone przez wieki w takim kościele i truizmem jest mówienie, jak wielka to strata dla dziedzictwa.

Głównym zainteresowaniem sprawców cieszą się, w przypadku obiektów sakralnych: rzeźby i figury, obrazy sztuki kościelnej, lichterze i świeczniki, krzyże, a także elementy ołtarzy (putta, ornamenty, kolumny itp.).

Przykłady kradzieży dzieł sztuki dokonanych z obiektów sakralnych to m.in.:
 ■ 4 – 6.03.2005 r. – kradzież z kościoła w woj. dolnośląskim obrazu olejnego z 2. poł. XVIII w., wartość strat nieustalona;
 ■ 4.04.2005 r. – z kościoła w woj. podkarpackim skradziono rzeźbę z XIX w., wartości 10 000 zł;
 ■ 20.07. – 9.08.2005 r. – z klasztoru

oo. Kamedulów w woj. małopolskim skradziono inkunabuly, starodruki oraz około 200 sztuk zabytkowych ksiąg z XV – XIX w., wartość nieustalona;

■ 1/2.06.2006 r. – z kościoła w Wałbrzychu, woj. dolnośląskie, skradziono 14 rzeźb oraz 2 obrazy z XVIII w., wartości nieustalonej;

■ 27/28.06.2006 r. – z kościoła w Kliczkowie, woj. dolnośląskie, skradziono z ołtarza 7 rzeźb z przełomu XV/XVI w.

■ 26/27.08.2006 r. – z kościoła w Dobczycach, woj. małopolskie, skradziono 2 srebrne kielichy, srebrną i pozłacaną monstrancję oraz 2 lichterze. Jeden lichterz odzyskano.

W wyniku podjętych przez Policję czynności wykrywczych odzyskano m.in. następujące zabytki:

■ 31.12.2005 r. – odzyskano kapliczkę pokutną z XV w., skradzioną w 1999 r. z terenu woj. dolnośląskiego;

■ 14.11.2005 r. – odzyskano epitafium z 1565 r., skradzione w 2004 r. z kościoła w Świerzawie, woj. dolnośląskie oraz barokową figurę Św. Katarzyny, skradzioną w lipcu 2002 r. z bramy wiodącej na cmentarz w Marczowie, wartość zabytków około 100 000 zł;

■ 11.01.2006 r. – na gorącym uczynku zatrzymano mężczyznę, który usiłował dokonać kradzieży 3 ikon oraz krzyża z Domu Parafialnego Gminy Staroobrzedowców w Suwałkach;

■ 20.02.2006 r. – odzyskano 6 z 25 sztuk zabytkowych starodruków skradzionych z Biblioteki Klasztoru Franciszkanów

w Wieliczce, dalsze działania Policji doprowadziły do odzyskania większości utraconych woluminów;

■ 9.03.2006 r. – w wyniku działań Policji na terenie Krosna, Jedlicza oraz Iwonicza Zdroju zabezpieczono szereg przedmiotów kultu religijnego mogących pochodzić z przestępstwa (m.in. kielich mszalny, figury drewniane, gipsowe, obraz, świeczniki);

■ 31.07.2006 r. – odzyskano zabytkową figurę drewnianą Jezusa Frasobliwego oraz obraz Ere-

Cztery figury z ołtarza głównego kościoła w Kliczkowie utracone w czerwcu 2006 r. zostały odzyskane przez Policję w niespełna miesiąc po kradzieży

Plac w Paryżu. Obraz skradziony w 1997 r. z prywatnej kolekcji w Konstancinie. Policja odzyskała latem 2006 r.

mu Bielańskiego z 1. poł. XIX w. autorstwa Jana Nepomucena Głowackiego skradzione z Klasztoru Kamedułów w Krakowie. Zatrzymano 1 osobę;
 ■ grudzień 2006 r. – odzyskano 7 starodruków i ksiąg pochodzących z kradzieży dokonanej w 2005 r. z biblioteki Klasztoru Kamedułów w Krakowie.

3.2. Mieszkania prywatne

Z uwagi na fakt, iż wiele cennych zabytków gromadzonych jest przez kolekcjonerów, mieszkania prywatne (a właściwie ich wyposażenie) stanowią punkt stałego zainteresowania przestępczego sprawców. Łupem złodziei padają zwykle obrazy, rzeźby, precjoza, numizmaty, zbiory filatelistyczne czy broń biała.

Spśród dokonanych w latach 2005 – 2006 kradzieży dzieł sztuki z mieszkań prywatnych można wskazać następujące przykłady:

- 25.02.2005 r. – z mieszkania w Warszawie skradziono około 200 szt. ksiąg z okresu XV – XIX w., 3 obrazy indyjskie, starą porcelanę, broń białą wartości 500 000 zł;
- 15-20.12.2005 r. – z mieszkania w Warszawie nieznanymi sprawcami skradli kolekcję filatelistyczną oraz numizmaty z XIX i XX w., wartości 100 000 – 150 000 zł;
- 22.11.2005 r. – z mieszkania w Krakowie skradziono 3 obrazy (m.in. Wygrzywańskiego), wartości nieustalonej;
- 8-9.07.2005 r. – z mieszkania w Warszawie skradziono obrazy, miniatury z XIX w., rzeźbę barokową, wachlarze, grafikę holenderską oraz druk z XV w.

Józefa Flawiusza – *Wojna żydowska*, suma strat około 300 000 zł.;

- 5.06.2006 r. – z mieszkania w Krakowie skradziono 7 obrazów, wartości nieustalonej;
- 13-18.06.2006 r. – z mieszkania w Łodzi skradziono kilkadziesiąt tysięcy numizmatów z okresu od czasów Królestwa Polskiego do współczesności oraz biżuterię łącznej wartości 200 000 zł.;
- 3-5.08.2006 r. – z mieszkania w Krakowie skradziono 9 obrazów, autorstwa Szanina, Krzyżaka, Filipkiewicza, Jaxa, Koniecznego, Schwartza;
- 23/24.09.2006 r. – z mieszkania w Krakowie skradziono obraz Jerzego Kossaka – *Wesele krakowskie*;
- 20-27.10.2006 r. – z mieszkania w gm. Lipno, woj. kujawsko-pomorskie, skradziono komplet mebli z XIX w. (krzesła, otomana, lustro, stół) oraz 4 obrazy z XIX w. autorstwa m.in. Kupczyńskiego, Smolenia, wartość strat około 80 000 zł.

W okresie 2005 – 2006, w wyniku podjętych przez Policję czynności wykrywczych, odzyskano m.in. następujące zabytki:

- 4.02.2005 r. – odzyskano 14 obrazów skradzionych z mieszkania w woj. świętokrzyskim 1.08.2004 r., wartości nieustalonej;
- marzec 2005 r. – odzyskano 94 obrazy, 1 kubeczek srebrny, 2 kandelabry, 2 świeczniki skradzione w lipcu 2002 r. z mieszkania w Warszawie, zatrzymano 10 osób;
- wrzesień – październik 2006 r. – odzyskano 4 obrazy z XVII i XIX/XX w., autorstwa m.in. L. Petit, warsztat Rubensa, skradzione w 1997 r. z mieszkania pod Warszawą.

3.3. Muzea, galerie i inne obiekty

Policja co roku odnotowuje także przestępstwa dokonywane w muzeach, galeriach, antykwariatach itp. Jest ich stosunkowo niewiele, wynika to z pewnością z funkcjonujących tam systemów ochrony (zabezpieczenie techniczne, fizyczne, elektroniczne). Z obiektów tych najczęściej następuje utrata obrazów, rzeźb, starodruków, grafik, map, zegarków itp.

Przykłady dokonanych kradzieży dóbr kultury z muzeów i galerii:

- 21-22.03.2005 r. – z Galerii STAR w woj. zachodniopomorskim skradziono 38 szt. prac rzeźbiarskich, w wyniku podjętych działań 26-27 marca 2005 r. policjanci odzyskali 19 skradzionych rzeźb;
- 22-23.03.2005 r. – z Muzeum Zamku Królewskiego na Wawelu w Krakowie skradziono element lontownicy w postaci żelazca, pochodzącej z XVI w., wartości około 200 000 zł.;
- 26-27.10.2005 r. – z Muzeum w Stawisku, woj. mazowieckie, skradziono portret ślubny Iwaszkiewiczów pędzla Witkacego, wartość nieustalona;
- 16-18.01.2006 r. – z Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie skradziono czarę z Kremlina zabraną z Kremla w 1812 r., gwiazdę do wielkiej wstęgi orderu *Virtuti Militari* po ks. Józefie Poniatowskim i Wielki Krzyż Orderu Legii Honorowej ze wstęgą po ks. J. Poniatowskim, wartość utraconych przedmiotów to około 260 000 zł. W I kwartale 2006 r. Policja uzyskała informację o zabezpieczeniu przez stronę ukraińską wielu przedmiotów zabytkowych skradzionych w Polsce na przełomie lat 2005 – 2006, w tym ww. dóbr kultury. Wśród zabezpieczonych przedmiotów jest też order Świętego Stanisława skradziony w bliżej nieustalonym czasie z Biblioteki Kórnickiej PAN w Poznaniu. Sprawcy, obywatele Ukrainy, zostali aresztowani. Obecnie trwa procedura zwrotu ww. dzieł stronie polskiej;
- styczeń 2006 r. – z parku dworskiego w Bałtowie, woj. świętokrzyskie, skradziono 2 marmurowe rzeźby lwów z XIX w., wartości nieustalonej;
- czerwiec – październik 2006 r. – z piwnicy restauracji w Krakowie skradziono obraz – *Widok Wawelu*;
- 23.11.2006 r. – z galerii w Łodzi skra-

dziono obraz Stanisława Korzeniowskiego *Portret starego mężczyzny z 1897 r.*, wartości 14 000 zł.

W toku działań podjętych przez Policję odzyskano m.in.:

■ 22.04.2005 r. – odzyskano część tzw. *Skarbu Tysiąclecia* – wyroby wykonane ze złota w postaci orła, szpili z kwiatonem, pierścienia i monety, wartości około 6 500 000 zł;

■ 7.09.2005 r. – odzyskano graduał pochodzący z XIV–XVI w., skradziony w lipcu 2004 r. z muzeum parafialnego w Czerwińsku nad Wisłą, woj. mazowieckie;

■ 1.02.2006 r. – zatrzymano osobę, która miała kilka starodruków i inkunabułów pochodzących z kradzieży w Bibliotece Wyższego Seminarium Duchownego w Sandomierzu, w trakcie dalszych czynności zabezpieczono około 100 starodruków, inkunabułów i starych map pochodzących z ww. biblioteki oraz innych obiektów. Ustalono 3 osoby mające związek ze sprawą. W marcu 2006 r. zatrzymano właściciela krakowskiego antykwariatu, który posiadał 2 starodruki i inkunabuły wartości przekraczającej 1 mln złotych, skradzione prawdopodobnie z Biblioteki WSD w Sandomierzu oraz pięć XIX-wiecznych druków, prawdopodobnie skradzionych z innych bibliotek na terenie Krakowa i Lwowa;

■ w lipcu 2006 r. w wyniku działań prowadzonych przez policjantów w sprawie grupy przestępczej zajmującej się włamaniami do kościołów i kradzieżami figur oraz przedmiotów mszalnych na terenie trzech sąsiadujących ze sobą województw (lubuskiego, wielkopolskiego, dolnośląskiego), zabezpieczono przedmioty pochodzące z kradzieży. Do dzisiaj trwają czynności identyfikacyjne ww. przedmiotów. Ponadto na terenie województwa dolnośląskiego zabezpieczono figury (XIV, XV w.) wykonane przez mistrza z Kościeszowa, ucznia Wita Stwosza;

■ 14.10.2006 r. – odzyskano 2 obrazy: Aleksandra Gierymskiego – *Krowy na pastwisku* oraz Juliusza Kossaka – *Portret Andrzeja Korwina-Piotrowskiego 1854*, skradzione z galerii sztuki w Warszawie 25.10.1999 r.;

■ w wyniku działań policjantów z terenu woj. małopolskiego zabezpieczono kilkadziesiąt dzieł sztuki kościelnej, do tej po-

Koncert Jankiela – wachlarz malowany przez Wojciecha Kossaka pojawił się w jednym z warszawskich domów aukcyjnych w 13 lat po kradzieży z Muzeum Zofii Kossak-Szatkowskiej w Górkach Wielkich

ry części z nich nie udało się zidentyfikować – zdjęcia przedmiotów są dostępne na stronie internetowej KWP Kraków http://www.malopolska.policja.gov.pl/wydzialy/kryminalny/skradzione_sakralia.php.

4 Inne działania Policji w ujawnianiu i zwalczaniu przestępczości przeciwko zabytkom

4.1. Współpraca krajowa

Poza ww. obszarami działań Policja prowadzi również czynności związane m.in. z monitorowaniem aukcji, organizowanych bezpośrednio przez domy aukcyjne, ale także tych odbywających się w Internecie. Komenda Główna Policji bardzo blisko współpracuje z komórką ds. archeologii w Krajowym Ośrodku Badań i Dokumentacji Zabytków (dawny Ośrodek Ochrony Dziedzictwa Archeologicznego), Ośrodkiem Ochrony Zbiorów Publicznych oraz Izbą Celną w Warszawie. Dzięki tej współpracy w 2006 r. stołeczna Policja zabezpieczyła 2 wachlarze pochodzące z kradzieży, a wystawione na aukcję w jednym z domów aukcyjnych w Warszawie. Co ciekawe, wachlarze znajdowały się na tylnej stronie okładki katalogu; na przedniej stronie zaś znajdował się obraz Jacka Malczewskiego *Stary wiarus* – *Portret Jana Kicińskiego*, który w *Krajowym wykazie zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem OOZP* figurował jako utracony. W wyniku czyn-

ności sprawdzających okazało się, że obraz faktycznie został wcześniej odnaleziony i legalnie wystawiony do sprzedaży, do bazy danych nie wpłynęło zgłoszenie o odnalezieniu zabytku, skutkujące zdjęciem obrazu z ewidencji.

Współpraca w ww. sprawach pozwala na wymianę i gromadzenie stosownych informacji, jak również wspiera, a niekiedy wręcz umożliwia podjęcie czynności wykrywczych pod kątem ujawniania i zwalczania zjawisk przestępczych.

4.2. Współpraca międzynarodowa

Działania Policji nie mają wyłącznie charakteru krajowego, część zadań realizowana jest także z udziałem policji zagranicznych. W wyniku współpracy z amerykańskimi służbami specjalnymi i pomocy rządu USA, w grudniu 2006 r. policjanci z Centralnego Biura Śledczego uniemożliwili sprzedaż skradzionych w Zimbabwie bezcennych XVIII i XIX-wiecznych dóbr kultury narodowej. W jednym ze stołecznych hoteli zatrzymano mężczyznę, który usiłował zbyć skradzione zabytki. Dwie maski rytualne, jeden fetysz oraz kilka pośmiertnych podparć głowy, pochodzących z XVIII i XIX wieku, skradziono w czerwcu 2006 r. z Galerii Narodowej w Harrare, stolicy Zimbabwe. Sprawca został zatrzymany.

Kolejnym przykładem działań realizowanych na szczeblu międzynarodowym jest sprawa obrazów Juliana Fałata *Przed polowaniem w Rytwianach* oraz *Nagonka na polowaniu w Nieświeżu* wystawionych w październiku i grudniu 2006 r. do sprzedaży

w Domach Aukcyjnych, w Stanach Zjednoczonych, stanowiących de facto polskie straty wojenne. W ramach współpracy z policją amerykańską i polskim Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego obrazy wycofano ze sprzedaży, obecnie trwa procedura związana z dokładną identyfikacją obrazów jako utraconych w wyniku działań wojennych.

Warto również wspomnieć o współpracy z policją francuską. W 2006 r. na bieżąco prowadzona była wymiana informacji, m.in. o zabezpieczanych w Polsce zabytkach mogących pochodzić z terenu Francji. Ponadto w grudniu 2006 r., podczas wizyty delegacji francuskiej w Polsce, uzyskano informację o francuskim zabytku, XII-wiecznym pastorał, skradzionym z zamku pod Paryżem w grudniu 1993 r., prawdopodobnie znajdującym się w jednym z muzeów warszawskich. W toku podjętych czynności informacja ta została wstępnie potwierdzona. Obecne czynności w ww. sprawie realizowane są w ramach międzynarodowego wniosku o pomoc prawną.

5 Uwagi końcowe

Pozytywne trendy spadku ogólnego zagrożenia przestępczością, w tym również przestępczością przeciwko zabytkom, pozwalają przypuszczać, że tendencja ta utrzyma się w kolejnych latach. Jednak, aby tak się stało w zakresie ujawniania i zwalczania przestępstw kryminalnych dot. zabytków, niezbędne jest zacieśnianie współpracy z właściwymi instytucjami i służbami, nawiązywanie szerokich kontaktów roboczych oraz podejmowanie zdecydowanych i konsekwentnych działań w kierunku wykrywczym, edukacyjnym (specjalistyczne szkolenia) i koncepcyjnym (programy ochrony) zaangażowanych w ochronę dziedzictwa narodowego.

Rok 2006 należy uznać za bardzo ważny dla dotychczasowej współpracy Policji na szczeblu międzynarodowym i krajowym. Z partnerami wymienionymi w obowiązujących porozumieniach o współdziałaniu nastąpiło, między innymi zdynamiczowanie wymiany informacji, podjęto przedsięwzięcia szkoleniowe, jak również inne działania związane z szeroko pojętą problematyką przeciwdziałania i zwalczania przestępczości przeciwko zabytkom.

Pochodzące z kradzieży w kościołach zabytki, odzyskane przez lubuską policję

Na zakończenie, jako ciekawostkę, chciałabym przytoczyć kilka dodatkowych danych statystycznych nt. ogólnej oceny pracy Policji. W ostatnich latach odnotowywany jest systematyczny wzrost liczby Polaków pozytywnie oceniających tę pracę – wg OBOP w 2006 r. było to już 70% respondentów, o 2 pkt. proc. więcej w porównaniu z 2005 r.; 68% (2004 r. – 65%). Z badań TNS OBOP prowadzonych w maju 2003 r., listopadzie 2004 r. i lipcu 2006 r., m.in. na zlecenie miesięcznika *Policja* wynika, iż największym zagrożeniem, którego obawiają się Polacy to włamania do mieszkań (jedna z głównych grup obiektów, gdzie następuje utrata zabytków!) oraz piwnic i samochodów: 2003 r. – 49% Polaków, 2004 r. – 52%, 2006 r. – 46%. Do drugiej grupy zagrożeń należą napady i roboje (odpowiednio: 43%, 45% i 41%). W świetle tych danych widać, że zaufanie społeczne wzrasta, chociaż obawa społeczeństwa przed ww. zagrożeniami pozostaje wciąż na wysokim poziomie.

Jednocześnie warto zauważyć, iż według innego badania CBOS, wykonanego w październiku 2006 r. na zlecenie Biura Komunikacji Społecznej KGP wśród wybranych losowo policjantów z terenu całego kraju, pracujących w różnych pionach i jednostkach, jedną z trzech głównych przyczyn zadowolenia z pracy w Policji jest możliwość chronienia ludzi przed przestępczością – uznano tak 62 % funk-

cjonariuszy. Tym samym można zauważyć ścisłą korelację między oceną pracy Policji przez społeczeństwo a spadkiem przestępczości i zadowoleniem policjantów z pracy w służbie mundurowej. Ważną wskazówką co do kierunków dalszych działań Policji są m.in. dane dotyczące największych obaw Polaków, a więc w głównej mierze włamań, które w pewnej części odnoszą się do problematyki zabytków.

Zagadnienie poprawy ochrony bezpieczeństwa w wielu obszarach, w tym w obszarze *ochrony dziedzictwa narodowego przed kradzieżami, dewastacją i nielegalnym wywozem za granicę* znalazło odzwierciedlenie w rządowym programie *Razem Bezpieczniej*, realizowanym według założeń we współpracy z wieloma organizacjami, instytucjami i służbami. Główne cele programu to: wzrost realnego bezpieczeństwa w Polsce, wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców Polski, zapobieganie przestępczości i aspołecznym zachowaniom, poprawa wizerunku Policji i wzrost zaufania społecznego do tej i innych służb działających na rzecz poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego. Program, z racji swej kompleksowości i złożoności, może stać się jednym z głównych narzędzi osiągnięcia powyższych celów.

W opracowaniu wykorzystano materiały Biura Kryminalnego KGP, Biura Wywiadu Kryminalnego KGP oraz informacje publikowane na stronach internetowych: www.policja.pl i <http://razem-bezpieczniej.mswia.gov.pl/>.